

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Társulati költségvetés.

Aörös-tisza-marosi ármentesítő-társulat október hó 14-én tartja Vársárhelyen az ez évi rendes közgyűlést, melynek keretében a társulat jövő évi költségvetése is tárgyalásra kerül.

Vármegyénk földbirtokos osztályát olyan közelről érdekli ez a költségvetés és az árteri adókirovás mikéntje olyan közérdek, — hogy kötelességünké teszi az ezen költségel-irányzattal való beható foglalkozást, mi elől a multban sem térünk ki soha s nem térünk ki ezúttal sem.

Figyelemmel tanulmányoztuk át ezt az 1895. évi költségel-irányzatot, melynek végeredménye kedvezőbbnek mutatja teherviselés dolgában a birtokos osztály helyzetét, még pedig jelentékeny: 15 ezer frtot haladó összeggel.

Örvendetes tanubizonyosága ez a társulat lelkiismeretes, gondos ügykezelésének annyi inkább, mert — miként az egyes tételeknél látni fogjuk — e mellett semmi sincs elhanyagolva a belvizmentesítés munkájának következetes folytatására.

Igaz, ezt a kedvező eredmény jórészt a legutóbbi kedvező esztendő is idézi elő, melyekben nem volt szükséges a gátvédelemre előírányzott összegeket — a vizek csekély

felduzzadása mellett — e célra felhasználni, úgy, hogy belvizmentesítésre szolgálhattak; de kétségtelen jeleivel találkoznak e mellett az 1895. évi költségvetésben annak is, hogy a társulat vezetősége maga körültekintő gondallal igyekszik a birtokos osztály terhen könnyíteni ahol és amennyire lehet.

A költségel-irányzatot általános-ságban tekintve, azt a helyes újítást látjuk, hogy a szakaszról az 5-ik cím: belvizmentesítés, részletes tételekben van precizirozva és nem egy summában beállítva, mint annakelőtte volt.

Általában az egész elaborátum összeállítása olyan világos és gondos, hogy nagyon megkönnyíti az áttekintést a laikusnak is, ami pedig nem kis előnye a költségvetéseknek.

A részleteket tekintve, úgy találjuk, hogy a békés-bábockai szakaszon a gátfentartási költség 1895-re 1300 frttal kevesebbre van előírányozva, mint volt a f. évben, a belvizmentesítés címénél pedig 860 frt ez a kevesbbllet.

A bábocka-mindszenti szakaszon a gátfentartás címénél 100 frt a kevesbbllet; ellenben a belvizmentesítésre e szakaszon 6900 frttal több van előírányozva 1895-re, mint a folyó évben volt. Magyarazatát találja ez az előírányzott többlet abban, hogy most

épül fel e szakaszon a mindszenti nagy zsillip s e zsillip-telep szerénytelenek évi fizetése, valamint a telep-fentartási költsége ezúttal szerepel először a költségvetésben.

A mindszent-apátfalvi szakaszon a gátfentartás címénél 1100 frt a kevesbbllet a f. évhez viszonyítva, a belvizmentesítés címénél pedig pláne 7200 frt ez a kevesbbllet, amiből arra követhetünk, hogy ezen a szakaszon haladt leginkább előre a mellékcsatornák kiépítése és ez a szakasz is van legjobban beruházva a belvizmentesítést szolgáló műtárgyakkal.

A főigazgatóságnál a személyi kiadások címe apad 1894-ben azzal az 1400 frttal, mely összeggel a f. évben, a társulati tisztviselők kötelékéből kilépett Práznovszky Alajos birtoknyilvántartót végkielégítették. Ellenben növekedett, a f. évhez viszonyítva 1500 frttal a napdíjak és útazási költségek címének előírányzata, ami azonban természetes magyarazatát találja abban, hogy a multban volt ideiglenes adókulcs szerinti kirovások tekintetében nagyobb munkaerővel fogják foganatosítani a leszámolást, mihez a napdíjakos ideiglenes létszám-szaporítása feltétlenül szükséges.

A szakaszok és főigazgatóság jövő évi szükségletét összegezve megtaláljuk, hogy e címeken együttesen 4109 frttal kevesebb kell 1895-ben

TÁRSA.

Az effendi elbeszélései.

Lindau Rezsőtől.

(Folytatás.)

4

— Szomszédomé a legszebb ló Konstantinápolyban. Fenségednek nagy gyönyörűsége volna e nemes állatot látni.

A hercegnő nyájasan integetett.

— Nagyon szeretem a lovakat; mondá. Amire természetesen siettem kijelenteni, hogy lovam minden pillanatban ó fensége elé vezethető.

— Nos, majd megbeszélésem ezt a grófnéval; mondá a fenség.

Mikor a fenséges asszony ismét távozott körünkből, újból szomszédómhöz fordultam:

— Kegyed sokkal inkább becsüli Djinn kitűnőségét, mint magam. Kérem, lovagolja a nemes állatot ahányszor csak tetszik.

Röviddel ezután a fenséges asszony visszavonult és a társaság feloszlott.

Mikor haza érve leszáltam lovamról, így szóltam Manszurhoz:

— Vezesd Djinnt N. gróf istállójába

és hozd vissza a nyeret és lószerszámot. A ló a követség istállójában marad; a grófnének ajándékoztam.

Az annézi, mintha heves ütés sújtotta volna, összerázkódott s láttam, mint halványul el bronzszínű arcbőre.

— Uram! mondá rekedt hangon.

— Tedd, amit parancsoltam! E szavakkal hagytam őt magára.

Egy órával később Manszur bejelentette magát s mikor abban a feltevésben, hogy a grófné valami izenetét hozza, magam elé bocsátattom, így szólt:

— Djinn a követség istállójában van. A nyeret és lószerszámot visszahoztam. Most pedig elhagylak.

Ez az ember e percben nagy lelki fájdalmat szenvedett, megismertem ezt tartásán, arckifejezésén s mélyen üregeibe visszaesett szemeinek zavaros tekintetén.

— Miért akarsz elhagyni? kérdeztem.

— Mert legjobb lovadat egy asszonynak ajándékoztad.

— Vannak más lovaik, miket ápolhatsz.

— De Djinnt egy — asszonynak ajándékoztad.

Valami lelkiismeretfurdalásfélért éreztem és nem voltam képes ez emberre nehezteni. — Szeretnél Djinn mellett maradni? kérdeztem.

— Igen.

— Úgy ajánlani foglak a grófnéhoz. Talán a szolgálataba fogad.

Ekkor hirtelen kiegyenesedett magas, szikár alakja, mely az imént még meggörnyedt előttem és büszkén vágta ki:

— Nem lépek asszony szolgálataba.

— Úgy hát menj; mondám, mire nyomban eltűnt.

Soha sem láttam azóta többé Manszurt. Sejttem, hogy visszatért hazájába, az annéziek csendes földjére az Eurátes partján, hol a férfiak jobban megbecsülik a lovat, mint a Boszporus zajos partjain.

II.

Hasszán.

Említettem már Bagdadban való tartózkodásomat, amire különben talán későbbi elbeszélésem során is vissza fogok térni. Ma elmondom egy Konstantinápolytól az ódon Khalifavárosba történt utazásomra eső találkozásomat.

kezelési, fentartási és védelmi kiadások, mint kellett a folyó évben.

Áttérve már most a bevételekre, a költségelőirányzat szerint javul a helyzet 1895-ben: a békés-bábockai szakaszon 300 frttal, a bábocka-mindszenti szakaszon 650 frttal és a mindszent-apátfalvai szakaszon 164 frttal, vagyis — a 3 szakaszon együttesen 1114 frttal, a f. évhez viszonyítva.

A főigazgatóságnál nagyobb arányú javulás mutatkozik. Nevezetesen itt jön bevételbe az 1893. évi megtakarításokból még fel nem használt 6911 ft 62 kr, továbbá az 1894. évi belviz-mentesítési megtakarításokból még számítható 6000 ft. S ez a két megtakarítás együttesen magyarázza meg azt a nagymértékű csökkenést, mely a földbirtokra a jövő, 1895. évben kezelési költségekre előirányzott kirovásnál — a f. évi hasonló kirováshoz viszonyítva — mutatkozik és mely a jövő évi irányzat mérlegét általában kedvezőbbnek kell, hogy alakítsa, mint a f. évi volt.

E megtakarítások, végösszegben 9408 frttal mutatják kedvezőbb képét a főigazgatóság bevételeinek 1895-re, az 1894. évinél, mely számítások természetesen kívül kell hagynunk a főigazgatóságnál kirovásokból előirányzott bevételeket.

A 9908 frt ily megtakarítás, továbbá a szakaszoknál mutatkozó 4110 frt kiadási kevesebbet és ugyanott mutatkozó 1100 frt bevételi többlet együttesen adja ki azt a 15.131 frt csökkenést, mely a földbirtokra 1895-re előirányzott kirovás és az ugyanily folyó évi kirovás közt, a jövő év előnyére mutatkozik. Ebben nyér számcszerű kifejezést a jövő évi előirányzatnak a f. évhez viszonyított képe is.

Természetes következménye ez a kedvezőbb kép — mint már fentebb említettük — annak, hogy néhány év óta nem kell a társulatnak árvízvédekezésre költenie s hogy az e címen előirányzott összegek is a belviz-

rendezésre, csatornák, víz-levezetők s belviz-mentesítésre szolgáló műtárgyak kiépítésére voltak fordíthatók.

Hogy e éren mennyire haladt előre a társulati belviz-rendezés végbetejezése felé, erről adatul szolgálhatnak a következők:

A békés-bábockai szakaszon építettek a f. évben 20097 folyóméter csatornát és 3008 folyóméter meggyérköt; e szakaszon ez idő szerint immár 80 kilométernyi belviz-mentesítő csatornahálózatot rendelkeznek.

A mindszent-apátfalvai szakaszon már a múlt év végén jóformán be volt fejezve a csatornahálózat kiépítése, úgy hogy ez évben ezen a vonalon csupán 3723 folyóméter csatornát építettek ki, s e mellett e szakasz ez időtt 109 klméter hosszú csatornahálózzal rendelkezik.

Hasonló arányban építették ki a f. évben a csatornahálózatot a bábocka-mindszenti szakaszon is, honnan — a mérnökök távollétében — pozitív számszerű adatokat kapnunk nem sikerült.

Ámde e nélkül is tisztán áll előtünk az, hogy a társulati belvizszabályozás munkája gyorsan halad a végbefejezés felé, hogy néhány év alatt ez a munka be is lesz fejezhető és hogy akkor a társulat költségelőirányzatai sokkalta kedvezőbbre alakulnak, az ártéri adó lényegesen fog csökkenni.

Mert akkor csupán a kiépített csatornák gondozásának s a szivattyútelepek fentartásának költségei hárulnak majd a belvizmentesítés címére, mely költségek pedig bőven fogják fedezetüket találni a vízvédelemre felvett, de — kedvező esélyekkel — fel nem használt összegekben.

Egészben véve a fokozatos javulás az ártéri adócsökkenésben már most is tapasztalható s épp azért tartjuk a társulat 1895. évi költségelőirányzatát minden tekintetben reálisnak, mert ezt a javulást nem fiktív tételekkel, hanem

pozitív alapon tünteti fel, mint a társulati ügykezelés konzolidációjának természetesen következményét.

Vasútak egyesülése.

A szentes-vásárhelyi vasúti érdekelttség a f. hó 28-án tartotta értekezletét, melyen a tenyő-szt.-mártoni, szentesi és szentes-vásárhelyi 3 érdekelttség egyesülésének keretét és alapszabályait kidolgozni hivatott közös bizottságba a képviselőit megválasztotta.

Egy lépéssel persze, czzel is előrehaladt az egyesülés ügye a megvalósulás felé s miután tudunkkal a tenyő-szt.-mártoni érdekelttség is megválasztotta már e közös bizottságba a képviselőket, most csupán a szentesi érdekelttségnek kell még képviselőket kiküldenie, hogy a közös bizottság munkálkodását megkezdje és azt közös jóakarattal gyors megoldáshoz is vezesse.

A kereskedelmi minisztériumban, melynek erre vonatkozó leiratát alkalmunk volt elolvanni, megvan a jóakarata ahhoz, hogy előzékenyen segítse át az érdekeltégeket az egyesülés minden nehézségén, ott nem fog ez elé semmi akadály sem gördülni; kívánatos volna hát, hogy Szentes mielőbb küldje ki a közös tanácskozára a képviselőit, hogy az egyesülés lehetőleg még ez évben tényleg megtörténjék, — sőt csudálkozunk, hogy Szentes város már eddig is meg nem felelt a kereskedelmi minisztérium ide vonatkozó rendelkezésének.

Mert az egyesítendő vasútak vidékének nem kis anyagi érdeke fűződik ahhoz, hogy e mivelet mielőbb keresztülvitessék s iparunk, kereskedelmünk, de legkivált gazdaságunk izmosodásának csak előnyére lesz ez az egyesülés, mely előny fogyasztóra és eladóra egyaránt hárul.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy az egyesült 3 érdekelttség akkor már egységes egy vonalán a fel és leaddott árúkat után csupán egyszeres kezelési illetéket kellett fizetni, míg ma a három érdekelttség külön-külön vonalán, tehát 3-szor fizetünk ily kezelési illetéket. Ez tehát az árúkat szállító vagy kapó gazda, iparos és kereskedő nagy

óra jelentéstételre jelentkeztem, már 200 emberem volt, a nélkül hogy csak egy ember is közeledett volna hozzám, aki első tekintetre harképesnek ne kellett volna mondanom.

Ebéd után még szintén elég sűrűn jelentkeztek az önkéntesek egészen délutáni 4 óráig, amikor — bár még mintegy 12 ember hiányzott — egyszerre ritkában szállingóztak s végre pusztá lett a tér körülöttem. Már-már aggódni kezdtem, vajon sikerülni fog-e a 250-re előírt létszámot e napon összehoznom.

Ekkor két feltűnő, egymástól nagyon elütő alak közeledett felém: egy szép, 20 éves ifjú, a legszebb és legszálasabb, kit e napon láttam s aki Szalih néven jegyeztette meg magát, aztán egy fiú, aki el sem érte még az ifjú emberkört s akinek csinos alakján és finom arcoskáján, mely csaknem elűnt a hatalmas kolpak alatt, szemeim kedvelni pihentek meg. Az emberke idősebb társai hadiöltönyét viselte, karddal, törrel, pisztolyal, puskával felfegyverkezve, — de inkább egy tréfából áruhába bujt gyermekhez, semmint harcoshoz hasonlított.

Fejét büszkén hátravetve lépett az asztal elé, mely mellett ültem és csengő gyermekhangon mondá:

Konstantinápolyt 1869. tavaszán hagytam el az újonnan kinevezett bagdadi helytartó társaságban, kihez titkáruil rendeltek. Konstantinápolytól Alexandrettéig gőzhajón tettük meg az utat; innen pedig, meglehetősen népes karavánban Aleppon, Biredjiken és Orfan át haladtunk célunk felé.

Orfában néhány napig tartózkodtunk, hogy a csudás ódon városfalakat megtekintsük s Ábrahám mecsetjében imámot végezzünk. Orfától pedig rövid út után egy kicsiny községhez értünk, Rez-el-eyer-be, hol figyelmemet egy röviddel azelőtt bevándorolt kaukázusi telepítvény kötötte le.

Főnököm is nagyon érdeklődött ez emberek iránt s egy egész napot töltöttünk a társaságunkban. Tetszenek voltak, a nagy cserkesztörzs egy oldalhajátása, — mindent egybevetve, a legszebb férfiak kiket valaha láttam: sugar és erőteljes növéstiek, nemes arcvonással és büszke magatartással. Főnökük, Ali-bey, aki előzékeny vendégszeretettel kinálkozott, hogy embereivel megismeret, legjobb katonáit vezette elénk gyalog és lóháton és a pasának annyira tetszettek, hogy nyomban elhatározta, egy részüket katonai célra szolgálta venni.

A török-persa határt ugyanis ez időben jól szervezett nagy rablóbandák tették bántortalaná. Különösen egy rablótörzs, a Hamawandok-é fenyegette pusztá sivatagá tenni egy nagy földterületet.

Az új bagdadi helytartó egyik feladata volt: gátat vetni e hordák garázdálkodásának.

Ali-bey és emberei azonnal készültek a velünk vonulásra, ahogy megtudták, hogy harcba kell menniök és a helytartóval folytatott rövid egyezkedés után a törzsfőnök maga vállalkozott — jó zsold fejében — egy az ő embereiből alakítandó és 250 lovasból álló szabadcsapat élére állani.

A helytartó csupán azt kötötte ki, hogy a zsoldba lépő katonák mindenikének nála kell személyesen jelentkeznie, hogy harcképességéről, ha csak fölületes szemle útján is, meggyőződjék.

E szemlélt azonban a pasa roám biztas így a következő nap kora reggelén már sátram ajtajában ültem, hogy a jelentkező önkénteseket fogadjam s ha szükségesem lesz, közülök az alkalmasokat kiválasszam.

A tetszenek csakhamar mindenfelől, mint kaptárból kiszabaduló méhek közeledtek hozzám és mikor délebedre visszavonulva, két

előnyére leend, amit közvetve vagy közvetlenül megérez a fogyasztó közönség is.

De előny háramlik ebből az érdekeltségekre is, mert nagyon természetes, hogy ezután csupán a e g y s z e r e s kezelési illeték levonása fogja őket is terhelni, ez oszlik meg köztük részarányos teherként, a megtakarított 2 kezelési illeték pedig megmarad a részükre, arányosan felosztandó tiszta nyereségnek.

Mikor tehát e nagy érdekből a vasúti érdekeltségek mielőbb való egybeolvadását sürgetjük, van egy körülmény, melyet úgy a szentesi, mint a szentes-vásárhelyi vasúti érdekeltségnek, a tárgyalásokon való mihezvartás végett, Szentes érdekből, különösen a figyelmükbe ajánlunk.

Ez az egybeolvadással létesítendő új vasúttársulat székhelyének kérdése, melyet a mi érdekeink szem előtt tartásával megoldani: feltétlen kötelessége leend úgy a szentesi, mint a szentes-vásárhelyi érdekeltség képviselőinek.

Ez idő szerint ugyanis a tenyő szt-mártoni vasúttársulat igazgatóságának székhelye Budapest. Hogy miért az ország fővárosa s miért nem Kun szt. Márton vagy akár Szolnok: ezt bajos volna megmondani.

De annyi bizonyos, hogy az új társulat igazgatóságának természetes székhelye, mert a vasútvonalnak is jéformán csomópontja, csak Szentes lehet és hogy ily érdekekben mindent meg kell tenni a szentesi és szentes-vásárhelyi érdekeltség kiküldötteinek.

E cél kiküzdésére hívjuk fel jó előre a figyelmüket.

Ha összetartanak, ha a közös tanácskozásokban minden egyéb aprólékos tekintetet félre tesznek, ezt a célt nem lesz nehéz kiküzdödniök.

És ezt el is várjuk tőlük az ügy érdekében.

Szociálisták és munkások.

(Az alföldi munkásny.)

(D) Azok a sajnálatos események, melyek a közelmúltban az Alföldön a békét és nyugalmat felforgatták, nem ok nélkül foglalkoztatják még mindig a közvéleményt. Az agrár-szociálistikus irányzatú zavarások egy

— Nevem Hasszán. Szalih a testvérem.

— Szép, gyermekem. S aztán?

Homloka komor redőbe borult.

— Ird be a nevemet; Szalihal akarok menni.

Nem fojthattam el egy gyenge mosolyt.

— Ahoz még kicsiny v gy, fiam; mondám.

Erre olyan haragosan tekintett rám, hogy megnyugtatósára siettem megjegyezni:

— Hiszen később majd meglátjuk.

Katonára mindig van szükség. Ma még gyermek vagy.

Elhalványodott, egy lépést hátrált s aztán remegő hangon mondá:

— Be fogom neked bizonyítani, hogy nem vagyok már gyermek!

Ezzel dacosan fordulva el tőlem, követte bátyját, aki Hasszánt — mielőtt vele beszéltem — nyugodtan figyelte s mikor a gyermeket katonának felvenni vonakodtam — Hasszán 13—14 éves lehetett — sajtáságos mosollyal távozott.

Látam, hogy a kettő még beszélgetett egymással. Ugy rémlett, hogy a nagy Szalih csillapítani iparkodott a kis Hasszánt. Aztán mindketten eltűntek a látókörömből.

(Folyt. köv.)

tarthatatlan állapot kitérésai lévén, méltán fordult a figyelem azon helyzet felé, melyben a felzúduló néposztály van és kutatta az okokat, melyek kitérésre juttatták az elégedetlenséget. De mindaddig csakis akadémikus értékű fejtegetések képeztek ennek a vizsgálódásnak eredményét s bár egyesek — köztük ezen sorok írója is — rámutattak a baj valódi gyökerére, az illetékes és a legkövetlenebbül érdekelt tényezők részéről nem mutatkozott jó ideig semmi jele a helyes megoldásra vezetőn alkalmas gyakorlati irányú kezdeményezésnek.

Pedig a mint azt annak idejében elmondottuk s azóta mindazok, kik az Alföldön a helyzetet ismerik, ismételtel elmondták, azon az állapoton, a mely az alföldi munkásnépet prédájul dobja a lelketlen igazgatóknak, nem a kormánybiztosi erély, se nem a csendőri fegyver segít, hanem az észszerű és helyes intézkedés; az a politika, melynek jelszava nem elfojtani, de megelőzni a bajt.

És ez a megelőzés nem is volna nehéz és igazán csodálkoznunk kell, hogy a birtokosok eddig nem vezették a kormányfigyelmét a bajok legalább egy jelentékeny része orvoslásának módjára. Szinte hihetetlennek tetszik, hogy mikor a zavaros helyzet forrása oly tiszta és a segítés oly kézenfekvő, erre nem történt semmi iniciativa.

Az alföldi munkásnép nagyobbbrést kubikos, vagyis a vizsabayozásoknál, a töltésnél keresi kenyerét. Az állam és a vizsabayozási társulatok évenként körülbelül egy milliót költenek el ilyen munkálatokra, de ennek a pénznek nagyobb része a vállalkozók, alvállalkozók, barakkosok, stb. zsebeibe szivárog, a kubikos pedig nyomorog a munka mellett és nem táplálkozik egyébbel, mint elégedetlenséggel.

A ki valaha érdekődött egy kissé a vizsabayozási munkák iránt, tudja, hogy az elégedetlenségnek sok a tőpja. Egy nagy vállalkozó megkapja az ajánlati tárgyaláson a munkát, mondjuk, köbméterét 40 kr-ával. De nem azért veszi ki, hogy ő készítse el, tovább adja az alvállalkozónak, a ki kész 35 kr-ával építteti a töltéseket. Ez már maga dolgozat; felfogadja a kubikosokat és fizet nekik a földkiemeléért köbméterenként 25 kr-t, de nem pénzben, hanem úgynevezett »jancsi bankó«-ban, a mi nem egyéb, mint utalvány arra a korcsmárosra, aki a munka színhelyén felüti barakkját s akinél a kubikos kénytelen elemelzését fedezni, mialatt családjá ott-hon nyomorog.

Ilyen körülmények között, a munka befejeztével természetesen, hogy marad nagy haszon a fővállalkozónak, tisztán azért, mert az óvadékok letette, marad az alvállalkozónak, marad a nagykereskedőnek, ki a barakkos szállítója volt, marad a barakkosnak, ki az egész időn át roppant nyereséggel adta el árúit, marad a munkavezetőnek, ki sokszor megrövidítette a szegény kubikost midőn a hét végén számon vette tőle a munkát, csak a szegény kubikosnak nem marad semmi, mert a mit hosszú időn át nehéz munkával keresett, ott kellett hagynia a barakkosnál.

Ha ezeket a munkákat úgy adnák ki, hogy a vállalkozó, alvállalkozó és kantinos ne legyenek a főtenyézők és ne dugják zsebre a haszon nagyobb részét: az állam is olcsóbban juthatna a munkálatához, a kubikosok is többet keresnének s ráadásul még azok a bajok, melyek e földollog kapcsolatban, az aratásnál előforduló nehézségekből származva felderülnek, elenyészlenének.

Igen, de az állam régebben nem épít védőtöltéseket, a vállalkozók pedig nem filantropikus érzelmek által hajtva versenyeznek a munkákért. Nem maradna tehát egyéb hátra, mint olyan módját találni a dolognak, melyben lehetővé válnék, hogy a kubikosmunka hasznánkn nagyobb része maguknak a kubikosoknak essék s így a munkásnép jóléte emeltesse.

A hogy mi tudjuk, nemrégiben egy ily irányú tervet nyújtottak be a miniszterhez. Erdemes volna ezt az eszmét megfontolás tárgyává tenni és realizálni. Egy olyan társulat, mely a jövőben kiadásra kerülő földmunkák elvállalásához szükséges biztosítékok

szolgáltatná maguknak a kubikosoknak, kik ezért azt a kötelezettséget vállalnák el, hogy a letett biztosítéki tőke törvényes kamatait megértik és a társaság tagjainak birtokain az aratási munkálat öt-hat holdas szakmányokban elvégzik, olyan fordulatot volna képes adni az alföldi munkásnép viszonyainak, minőről ma sem a birtokosok sem a munkások nem is álmodnak.

Nincs itt helyén, hogy egy ily vállalkozás részleteit fejtegetssük; az illető hatóságok figyelmét azonban kötelességünk felhívni erre a biztos remédiumnak tekintett orvoslási módra. Annak alkalmazása ellen bizonyára felzúdulnának azok az urak, akik manapság százezreket keresnek a védgat-építésekben a nélkül, hogy újjakat megmozdítanak; de az ő felzúdulásuk ellenében lecsillapulna az a nép, mely ma miattuk zúgódik.

S ennek a nyugalma mindenesetre többet ér amazok nyugodt kényelménél és jó üzleténél.

*

Bir nem érünk mindenben egyet a fentebbi cikk íróival, különösen abban nem, hogy az ármentesítő-társulatokat is belevonja azok körébe, akik a vállalkozókkal dolgoztaknak a k u b i k o s k h á t r á n y á r a, holott itt közfelkívó két társulat példája is — az újonnan alakult körös-tisza zugi és a körös-tisza-marosközéi — melyek szakmányban vagy házilag végeztek a földmunkát s abban sem, mintha a jó és szolid földmunkás a vállalkozónál a »j a n c s i - b a n k ó «-kivül mitsem keresne: — mégis adjuk e cikket, mely sok megszívlelendő és gyakorlatias irányú tanácsal járul hozzá a munkáskérdés tisztázásához és esetleg praktikus megoldásához is.

A cikknek bizonyára folytatása is lesz, mely részletesebben is kifejti azt az eszmét, miként és milyen feltételekkel volnának a kubikosokat biztosítókkal támogatott társulatok alakítandók és miben nyujtanának ezeknek viszont a kubikosok biztosítókat? Mert ez a kérdés a megoldás egészséges alapja és ebben kell keresnünk a cikkirő egész eszme-menetének kardinalis csomópontját.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk XV. évfolyamának utolsó negyedéhez ért. S az új negyed — a főszerkesztés megkezdésével — új auspiciummal nyílik ugyan meg a vármegyei közéletben, de lapunknak akár irányja, akár szelleme ez által feltétlenül érintetlen marad.

Nem tudjuk, nem is akarjuk kutatni: mi változással járhat a vármegyei kormányzatban, a bekövetkezett főszerkesztés, — mert ez bennünket nem érint közelebről, mi megmaradtunk továbbra is az általunk eddig követett és jónak, a k ö z r e udvósnek felismert irány mellett, mint annak megalkuvást nem ismerő, rendületlen hívei és — ha kell: harcosai.

A bizalom, mellyel Csongrádvármegye és Szentes értelmiségű törekvéseink iránt van, a körénk gyűlt előfizetők mind nagyobbodó száma eléggé meggyőz bennünket arról, hogy jó úton járunk s egyúttal felbátorító kitartásra, — el nem csüggedni a küzdelemben, mely kell, hogy végéreményében előbb vagy utóbb az igazság és a becsülettel, önzetlen törekvés diadalához vezessen.

Nem ígérünk hát újat az új évfolyam küszöbén sem, amikor a közönséget arra kérjük, hogy irántunk való bizalmát továbbra is megtartsa és azt előfizetése megújításával is tanúsítsa; — de ígérjük, hogy megmaradunk eddigi álláspontunkon és nem térünk el sem föl sem lefelé egy lépést se arról az ösvényről, melyen eddig haladtunk és amelyen a közönség oly megisztelő bizalmával találkozunk.

Lapunk — miként eddig — ezután is organuma marad minden — Csongrádvármegye és Szentes javára irányuló nemes, önzetlen törekvésnek s e mellett a szépirodalmi részben is megtartani törekszünk az eddigi irodalmi nivót.

Az előfizetési ár is marad:

Negyedévre 1 frt 25 kr.

Fél évre 2 frt 50 kr.

mely összeg vidékről legelszertűben postautalvánnyal küldhető be, míg helybeli előfizetőink

— nyugta ellenében — a lapkihordónál vagy a kiadóhivatalban teljesítik a fizetést.

Ujból kérjük az előfizetéseik mielőbbi megújítását

Szentesen, 1894. szeptember 10.

Tisztelettel:

A „SZENTES és VIDEKE”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nyílt kérdések

Sima Ferenc, a tápéi kerület országos képviselőjéhez.

(Állandó rovat.)

13. Miként tartja összeegyeztethe-tőnek Szentes városi képviselői állá-sával és örökösen hangoztatott önzet-lenségével, hogy a város villamvi-lágítására — minden nyilvános verseny kizárásával — és a képviselőtestület előleges tudomása nélkül — a polgár-mesterrel olyan 30 éves üzleti szerző-dést köt, melyet a minisztérium mint abszurdumot kénytelen visszadobni? És összeegyeztethe-tőnek tartja-e azt az állásával, hogy ily módon törekszik jövedelmező vállalatához jutni?

14. Mint az I. 48-as népkör elnöke vett-e már magának fáradságot, bele-tekinteni a kör vagyongelésébe? Meg tudná-e mondani: hol van a kör va-gyon-letára és miként kezeletik, hol van gyümölcsözően elhelyezve a kör pár ezer forintot tevő házalapja?

Kérdezi:

Egy I. 48-as körtag.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. szeptember 30.

— **Gyűlések a vármegyén.** Csongrádvár-megye törvényhatósági bizottsága október hó 9-én, délelőtt 10 órakor tartja őszi évnegy-e-des rendes közgyűlését a vármegyeház nagy-teremben. Ezt megelőzően, október 8-án lesz a főispán-installáló ünnepi közgyűlés, míg ok-tóber 6-án az állandó választmány ülésze. A rendes közgyűlés tárgysorozata 171 pontot ölel fel. A közigazgatási bizottság október havi ülésének határidejét már az új főispán fogja installációja után, megállapítani.

— **Az új főispán fogadtatása.** Tegnap tartott értekezleten állapítottat meg — mint értesülünk — a főispán fogadtatási ünnepély rendezésére kiküldött szűkebb körű vármegyei bizottság által, karöltve Szentes város kiküldötteivel, az ünnepély és beiktatás rész-letes programjára. A f. hó 7-én d. u. a szol-noki vonaton érkező főispán elő nagyfoké-re utaznak néhányan a megyebizottsági tagok közül, a jár. főszolgabírókkal, hol a megye nevében Réti Ferenc főszolgabíró üdvözlő i-határon átlépő új főispánt. Ezalatt Szentes város képviselőtestülete, tisztikara fogatoikon a szentesi pályaudvarhoz vonul, hol a város közönsége nevében Burján Lajos polgármes-ter mond üdvözlő beszédet. Ezután meg-in-dul a menet a megyeházához, élén a Héjja Lajos által paranesnokolt lovasbandériummal és Aradi Kálmán főkapitánnyal; a megye-házhoz érkeve a főispánt a megye közön-sége nevében az alispán üdvözlő, erre a fő-is-pán elfogadó termében a vm. tisztikar be-mutatása következik. Mint halljuk, mozgalom indult meg az irányban is, hogy az érke-zés estéjén faklyásmenet rendezessék. Másnap reggel 9 órakor a román kath. templomban venni s a n e t e tartatik, melyre a megye-házától vonulnak a megyei képviselők és a vendégek; 10 órakor kezdődik az ünnepélyes rendkívüli közgyűlés, melyen a főispánnak hivatalába való beiktatása történend. A gyű-lés végzésével a küldöttségek tisztelgése, ez után pedig 2 órakor, a Kass-szállóban tár-sas ebéd következik, melyre a bizottság kelő

számú aláírási leveket fog kibocsátani. Az e végből szükséges rendezési teendőket pedig a vm. főjegyző elnökléte alatt a m. tisztikar fiatalabb tagjai teljesítendik.

— **Vasúti értekezlet.** A szentes-vásár-helyi vasúti érdekelttség végrehajtó bizott-sága a f. hó 28-án tartott értekezletet, hogy a vasúti egyesülés kérdésében a közös érte-kezletre képviselőit megválassza. Kiküldettek az érdekelttség képviselésére: C s a t ó Zsig-mond dr. alispán, B a k s a Lajos dr. vásár-helyi polgármester, F e k e t e Márton, C i c a t r i c i s Lajos dr. főjegyző és W i m m e r Károly. Ugyanez értekezleten szavaz-tak meg tiszteletdíjat azon vármegyei tisz-tviselőknél is, akik a vasút-építésnél s a bizottsági tárgyalásokon az érdekelttségnek hasznos szolgálatokat tettek. Nevezetesen megszavaztak C i c a t r i c i s Lajos dr. és A l b e r t é n y i Antalnak 300—300 frt, S a r k a d i Nagy Antalnak 150 frt, s M á t é f f y Kálmán és V e c s e r i Imréné-nek 100—100 frt tiszteletdíjat. Az irodának már korábban utaltak ki e címen 300 frtot, amire úgy ez, valamint a nevezett tisztvis-elők különben nagyon rászolgáltak.

— **Költözökdő pósthivatal.** A helybeli m. kir. pósthivatal, tegnapi nap folyamán, a vármegyeház szomszédságából Ny i r i Gerzonnak III. tized 137. szám alatt, Dr. P o l a c s e k Albert ügyvédi irodájával szem-ben fekvő épületébe költözött át, s ott az épületnek hal szarnyát foglalta el. Az új hivatali helyiség elég tágas és világos, s minden esetre megfelelőbb a volt sötét terem-nél, mely a hivatal kiköltözésével eddigi élénk látogatottságot teljesen elveszítve, csön-des polgári hajlékká fog ismét visszaal-kulni.

— **Szép a mérnöki tudomány.** A vármegye által most épített keramitút mentén a szegő-burkolatot kiépíteni: a város kötelezettsége. Ez a szegőburkolat, tudvalegven, az új keramit-burkolat két oldalán, a Jurenák-háztól a Kurca-hidig futna olyanformán, hogy teknyős alakja mellett egyúttal vízlevezető nyílt csatornánál szolgáljon. Nos hát, e hét elején a burkolás-készítő vállalkozó mesterember hozzá fogott a munkához és ki is építette a szegélyburkolatot az egyik oldalán a Jurenák-házról a városi kinafi fal első kapujáig. Ekkor beleokvetetlen-kekedt a munkába a — m é r n ö k i t u d o m á n y. A város jeles főmérnöke, A b a f f y Zsigmond úgy találta, hogy az a szegélybur-ko-lat nem készült a magasabb aritmetika szabályai szerint, felszedette hát a már kész burkolatot és a vállalkozó újfent nekifogott a szegélyzet-lerakásához. Ismét elhaladt a munka egy da-rabon. Ekkor azonban a város gazdasági ta-nácsnoka — aki szintén hajaz a mérnökséghez — szemlélte meg a szegélyzetet s rájött, hogy az bizony a mérnöki utasítás szerint építve se-hogy se lesz jó, mert hát kicsit furcsácska lesz a lejtője. Felszedette hát ő is a már kész kö-vezetet, amelynek lerakásához immár 3-ad iz-romban fogott neki egy hét lefolyása alatt a vállalkozó, persze — a város kontó-já-ra. Ime, ilyen szép dolog ám a mérnöki t u d o m á n y, csak hogy egy kicsit költ-séges.

— **Ejegyzés.** H e i n r i c h f y Béla, a gróf Károlyi-féle magócisi uradalom fiatal gazda-tisztséje, a f. hó 26-án jegyzete el magának D o b r a y Jolán kisasszonyt, özv. D o b r a y Sándorné urnó szeretetreméltó szép leányát.

— **Cégváltozás.** Hirdetési rovatunkban külön értesítést is nyerne t. olvasóink arról, hogy a vármegyei házasszédságában levő cuk-rász üzlet tulajdonost cserélt, s ennek élére M é s z á r o s Gyula fiatal cukrász állott, ki a köz-önség pártolását, mint derék, igyekvő iparos azon igérettel kéri, hogy megrendelőinek igé-nyét teljesen kielégíteni törekszik. Midőn e kö-rülményről e helyütt is megemlékeztünk, viszont sajnálattal vesszük tudomásul, hogy az üzlet eddigi tulajdonosa: M á h r Kázmér elhagyja városunkat, melynek hosszú ideig derék, mun-kás polgára volt, s kinek z á r g o n d n o k i minőségben is teljesített szolgálatai magas rangú

körökben még sokáig élénk emlékezetben fog-nak nálunk maradni. Új vállalatához őszinte szív-ből kívánunk sok szerencsét!

— **Hegyi páter sajtóperei.** Csongrád n a g y v é r ú papja, H e g y i páter eddig csupán azt a dicsőséget kóstolta meg, hogy ő indítgatott sajtópert Csongrád egyik-másik férfa ellen, aki nyíltan, hirlapilag vágott a szemébe vasok igazságokat; de aztán — mire e sajtóperek végtárgyalására került a sor, hát szépen visszavonta a panaszát, sőt bocsánatot kért az illetőktől, amiért panaszt mert ellenük emelni. Most fordult a kocka. A vádló H e g y i b ő l vádolt lett. S ó h l y a Gyula köz-ségi főjegyző és B o z ó Mihály emeltek ellene sajtópanaszt s ezekben a sajtóperekben a szegedi törvényszék már ki is tüzte a végtár-gyalást a f. évi december hóra. Úgy tudjuk, a panaszosoknak semmi kedvük sincsen, H e g y i páter nyomdokába lépve — vádfeljelen-tésüket visszavonni.

— **Jutalmazás.** T u r c s á n y i Lajos Csongrád városi rendőrbiztost, aki ügyes-ségének már több alkalommal bizonyosság szolgáltatta, a m. kir. belügyminiszter a napok-ban 50 frt jutalomdíjjal részesítette a D e m e t e r Marton félgazházi rabló gyilkos el-fogatása alkalmával tanúsított gyors és eszélyes eljárásáért.

— **5655.** Holnap ünneplik izraelita pol-gártársaink, az ő testámentomi időszámítás szerint, az 5. ujevi ünnepüket, a világeteremés 5655-ik születésének ünnepét. Egyik leg-nagyobb ünnepe az zsidó polgártársaink-nak, amikor a leghiteltlenebb is elmegey a templomba, hogy számot vessen önmagával és istenével azon évi jó vagy rossz cseleke-detei tekintetében; mert a vallásos hit szer-int e napon zárja le Jehova is az évköny-vét, vagy teremtményei jó és rossz cseleke-deteinek mérlegét megvonja, fölöttük itélendő. A zsidó ujevi ünnepe különben 2 napos s így hétfőn és kedden át tart.

— **Véres évődás.** Kiss Antal csizmadia mester ugyan, de a karcost éppen csak úgy megissza, akár csak a kafekőtő s kótyagos állapotában inkább is kötekedik, mint sem csizmadkát csinálna. Aki legutóbb haragját kiönteni akarta, saját felesége volt, kit gyer-mekeivel együtt leöldönsi készült. Véres szá-n-déka azonban tegnappólt nagyon csúfosan végződött s kevésbe mult, hogy a dikics mindörökké ki nem hullott a kezéből. Az asszonynak és gyermekeknek segítsége akadt ugyanis a feleség testvéreben, a 18 éves, nyomorék Zsarkó Kuti Jánosban, aki baltat ragadott s a diühöngő sógort úgy vagdos-ta agyba-főbe, hogy Kiss Antal csak tegnap jutott eszméltéhez, mikor is a rendőrség által kórházba szállítottat, Zsarkó Kuti Jánost pedig az igaz ügy védelmében elkövetett vérengzés miatt a kir. járásbírótság vette gon-dozásá alá.

— **Műszaki munkék a Tiszán.** Csongrád elatt a Tiszát az úgynevezett »E r z s é b e t i á t v á g á s o n « államilag szélesbitik. E mun-kálatok megtekintésére időztek a minap Csong-rádon M ü n z b e r g e r Bertalan, U i l m a n n, D é k á n y műsz. tanácsosok, F r o m m és R e ö k főmérnökök. Ugyancsak tal a Tiszán hangya szorgalommal épül a tiszaz-ugi gát, F e c h t i g báró vezetése mellett, mely v a l ó s z i n ű l e g o k t ó b e r v é g é r e kész is lesz.

— **Vizbefuitt kis leány.** Csongrád város előjárósága arról értesítette rendőrségünket, hogy ott a napokban egy 9 éves lányka a Tiszába esett és a vizbefuitt. Az előjáróság kéri a kis leány hullájának a nyomozását.

— **Gyermekgyilkosság Kisteleken.** A szegedi kir. törvényszéknek tegnapi előtt távirat érkezett Kistelekről, hogy egy újszülött fü-gyermek holttestét találtak meg a temető árkaiban. A törvényszék részéről G á b r i s alügyész, I r a n y i Dezső s vizsgálobíró és dr. A i g n e r Károly kir. törvényszéki orvos a vizsgálat megejtése végett kiutaz-tak Kistelekre.

— **Szűret Csongrádon.** Nagyban folyik Csongrádon a szűretelés. Mint értesülünk, a termék közepes, hanem minősége kitűnő. Kereskedők már is ellették a várost, hanem keveset igénynek, 10—12 krt literenként. Így az eladási kedv nem igen nagy.

— **Röstelte, hogy kisteleki.** Csikos Emilia már többször volt Makoról kiutasítva s kötött útlevelellé utnak eresztve illetőségi helye felé, melynek Szegedet vallotta. A héten újra a makói rendőség elé került s akkor egy családtagját is talált nála, melyből kitűnt, hogy nem szegedi, de kisteleki illetőségű, dehat röstelte, hogy olyan jelentéktelen kis helyről való. Pedig hat nincs rajta semmi röstelni való, Kistelekről jöves egyének kerültek már ki. A nagy-ravagó holgyet most már toloncolják Kistelekre.

— **Iparkamari dolgok.** A szegedi iparkamara f. hó 14-iki teljes ülésének tárgyai közül Csongrádmegyét és Szentest érdeklően a következőket említi ki: Az elnök jelenti, hogy Varga István szegedi takács-segédnek, aki a késmárki műszóvíz-iskola szorgalmas növendéke, a kereskedelmi miniszter 150 ftrt segélyt utalványozott ki; Tömörkény községnek heptiac tarthatására szóló kérvényét a kamara partolón terjeszti fel a kereskedelmi miniszterhez; Csongrád város helypénz-díj-szabályzatát pedig, miután annak tételei túl magasak, módosítás végett vsszaadtni véleményezte a kamara.

— **Utó állítás.** A 101. számú hadkiegészítő parancsnokságnak más hivatalos elfoglaltsága miatt az október havi utóállítás Csaban október hó 5-ik helyett október 15-én fog megtartatni.

— **Takarmány-bőségről** ad hirt Báránd község előjárósága, s a rendőr-kapitánysághoz érkezett megkeresésében arról értesíti a közönséget, hogy az ottani lakosság hajlandó szarvasmarhák téli eltartására vállalkozni. Azok kik ez irányban bővebb felvilágosítást óhajtanak, forduljanak a kapitányság ígató-kiadó hivatalához.

— **Bitang jószágok.** Öcsöd község előjárósága 22 drb. bitangásba került birkanak gazdája után kutat. A károsult fel saját érdekéből jelentkezzék a rkapitányságnál.

— **Talált tárgyak.** A rendőrségnél egy kocsis láncc és több rendbeli talált pénzek vannak elhelyezv. Igazoltt tulajdonosaik átvehetik az ígató hivatalban.

* **Miután a lombergi kiállítási zárlata** f. évi október hó 16-ára elhalasztott, a kiállítás igazgatósága a es. k. pézügyminiszterium engedelmével elhatározta, hogy a lombergi kiállítási sorsjegyek huzása ugyancsak a kiállítási zár napján az az. é. október hó 16-án este 8 órakor lesz megtartandó.

* **A kolera veszély idején** jó lesz mindenkinek megismernie a kolera természetét, az ellene alkalmas gyógyszereket és a továbbterjedésének meggátolására irányuló hatósági rendelkezet. Ez ismeretekből azt a megnyugvást fogja meríteni, hogy van óvószere a kolera ellen s hogy bizonyos mértékben jöven életmóddal mindenki megvédelmezheti magát a megbetegülést ellen.

Főleg a mutakozó és emésztési zavaraokra figyeljen mindenki, a székrekedésre és diarétra. Az egészséges emésztést és mértékletes életmóddal, nehezen emészthető ételektől való tartózkodással, a gyomor megújítása és általában minden meghülés elleni óvakodással kell állandóan fenntartani. Az egészséges emésztést kiválóan elősegíti Brády C. gyógszere szer általános ismert Máriacelli gyomorcséppje, mely a gyomrot jótékonyan igazítja és erősíti. A Máriacelli gyomorcsépp mindj kitűnőnek bizonyult emésztési zavaroknál és nehézségeknél s évek hosszú sora óta mint kedvelt háziszer van használatban minden családnál a hirtelen megbetegülések első óvszerül. Kapható a gyógszertárakban, üvegekben (melynek Brády C. aláírásával kell ellátva lennie) használati utasítással együtt 40 és 70 krért.

Búcsúzóban.

Cukrázs üzletemet mai napon Szentesről Szegedre helyezvén át, távozóban szives

isten hozzádot és halás köszönetet mondok e város nagyérdemű közönségének, mely évek hosszú során át bizalmával megtisztelt és különösen is azoknak, kik nagybecsült barátságukkal megajándékoztak. Midőn utódom hasonló további pártolásba, magamat pedig állandó jó emlékeztetbe ajánlom, kiváló tisztelettel vagyok

Szentes, 1864. szept. 30.

Máhr Kázmér.

Számadás és nyilvános köszönet.

A szentesi iparos ujonc ifjuság által a f. hó 23-án, a szentesi Kossuth-szobor alap javára rendezett zártkörű táncvigalmon belépőjegyek és felülfizetéskből befolyt 119 ftrt 50 kr., ebből levonva a kiadást, 118 ftrt, marad 1 ftrt 50 kr., ehez a rendezőség is adott 1 ftrt, maradt tehát a játékönyvéra 2 ftrt 50 kr.

Felülfizetni szivesek voltak: Bánfalvi Lajos úr 1 ftrt és Kotvics Jucika kisasszony 50 krt.

Fogadják, úgy a t. felülfizető, valamint Mácsai Karolin és Lonka kisasszonyok a csinos kiállítás rendezői jelvényekért, továbbá Kotvan Zsuzsika kisasszony a díszes koszorúért, itt e helyen is, legforróbb köszönetünk nyilvánítását.

Szentesen, 1894. szeptember 29.

A rendezőség.

Irodalom.

Művelt embereknek a mai korban erkölcsi kötelessége, hogy ne csak testi, de szellemi ápolásról is gondoskodják. A virágot hervasztó és lombokat hullató ősz beköszöntött és ilyenkor áldás kicsiny és nagy, ifjunak és öregnek, ha valami szórakoztató és kedverítő olvasmányal rendelkezik. A »Képes Családi Lapok« ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap, ö-zintén mondhatjuk, kitűnő médium a szellem ébrentartására. Mindenki talál e lapban korához és neméhez illő olvasnivalót. A jelen szám tartalma elég bizonyítéka a fentmondottaknak. E számban írtak: Tolnai Lajos, Dura Máté, Rudnyánszky Gyula, Kuthy Zoltán, Mártonffy Imre, Kósa Ede, Herceg Ferenc, Lapanek István, Monostori Károly, és Miskolci Henrik. A képek csinosak és aktuálisak. A lap előfizetési ára egész évre 6 ftr, félévre 3 ftr, negyedévre 1 ftr 50 kr. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest V. Vadász-utca 14 szám szám házában.

KÖZGAZDASÁG.

A malmok visszaélései ellen.

Amint most a »Közlelek« illetékes forrásból értesül, a kormány végre meghalagatta a magyar mezőgazdák és a vidéki malomiparnak a budapesti nagy malmok által élvezett örlési engedély ellen éveken át hangoztatott panaszait s bár az örlési engedélynek megszüntetését még nem határozta el, azonban az örlési engedéllyel manap szokásban levő visszaéléseket erőlyesen meg akarja gátolni, az engedélyt élvező malmok gyártásának és kivitelének szigorú ellenőrzés alá leendő helyezésével.

A kormány már is felhívta a nagy malmokat arra, hogy vámtartozásaikkal rövid határidőn belül számoljanak be, s vagy vigyék ki a vámentesen behozott buza-mennyiségnek megfelelő lisztet, vagy fizessék le a terhőkre rótt vámot.

A malmok tudvalevőleg a külföldön vásárolt gabona neműekért, ha azt megőrlik és záros határidő alatt külföldre szállítják, vámvisszatérítéseken részesülnek. A malmok fel is használták ezt a kedvezményt s óriási mennyiségű búzát vásároltak össze, különösen Romániában. Igen ám, de a román búzából nyert lisztet nem szállították ki a földre, hanem itt bent tartják, hogy ezáltal a magyar buza árát lenyomják. E miatt a gazdák közt nagy a panasz, s ezt a visszaélést akarja állítólag a kormány meggátolni.

Csak hogy a kibocsátandó kormányrendelet, mely a malmokat elszámolásra hívja fel, még igen csekély mérvben segít a bajon, mert a malmok gyorsan feltalálják

magukat, s a kormány ezen lépésének még egyáltalán nem fogják kárát látni, a mennyiben a megőrölt és itt elfogyasztott román liszt helyébe csekély leleményességgel más lisztet vihetnek ki, azután állapítsa meg az azonosagot, a ki tudja.

Igaz ugyan, hogy ez azonosag biztosítását a malmoktól lehetne követelni, de miután eddig sem követelték, de nem is ellenőrizhették, e rendelet foganatosítása után sem követelhetik. A kormány tehát már e rendelet után is kénytelen lesz szemét hunyni a malmok további visszaélése előtt és óriási jövedelemtöbblettől kénytelen önként elállni, mert e félrendsabály egyáltalán nem gondoskodik sem az állampénzért, sem a mezőgazdák sértett érdekeinek megvédéséről.

E visszaéléseknek csak úgy lehet határt szabni, ha a vámkedvezményeket teljesen megszüntetjük s így nem adunk oly tért a részvény-malmoknak, melyen a törvényre támaszkodva szabadon manővrozhatnak a védtelen magyar gazdaközönség érdekei ellen.

Legujabb.

A „Szentes és Vidéke“ eredeti távirata.

Szeged, szept. 29. (Feladatott 7 óra 15 perc este, érk. 8 óra 10 perc.)
Nóvák Józsefet délelőtt 9 óratól esti fél 7-ig tartott érdekesítő tárgyalás után az esküdtszék verdiktja alapján, a szegedi kir. törvényszék a rágalmazás vétsége alól 10 szóval 2 ellen, becsületsértés vádjá alól 9 szóval 3 ellen felmentette és Simát 128 forint eljárási költség megfizetésében marasztalta el.

Nyiltér.*

Nyilatkozat.

A »Szentesi Lap« 114. számában, — »Az önértékes kömives« címen egy Kocsis István nevű rendőrnek velem szemben tanúsított jogtalan, és meg nem engedhető módon elkövetett sértéséért, valami újdonság olyan hirt röppített közzé, mi önértetemöt igazán sérti.

E hír abban a formában valótn. Mert meg nem engedhető, hogy az ártézi kút felügyelőre kiküldött rendőr — őrszem helyéről távozza egy képsémet iparos munkáját nyilvános helyen többek jelenlétében bíralgassa és gyalazza.

A munkát teljesítő iparos feletti felügyelettel a munkaadó hatóság van megbízva, s ennek áll jogában itélkezni a munka felett.

Hogy Kocsis István rendőr szakértelmét mi okon fítoztatta és oknélküli megjegyzéseket miért tett? e fölött nem vitakozom, mert az neveltséges dolog volna tölem. De azt már sem a gunyolódó újdonságok sem a felette álló hatóságnak nem nézhetem el, hogy szó nélkül hagyjam e kitűnő újdonságot; mivel az, eddig ismert jó hírnevem meghurcolását célozza.

Hiszem ha élcet akarok írni vagy iratni azt alaposan megtehetném én is. De ezt higgadt és törekvő iparos tisztességéhez valólnak nem tartom.

Ajánlom tehát a rendőség figyelmébe, hogy hivatlan beavatkozásoktól közeget tartsa vissza. Ajánlom, hogy méltatlankodásoktól egyes szemfeles rendőr óvakodják, mert ha önértékesen megsértett polgárt azt kapja a mit tölem kapott, ez nem az illetéktelen beavatkozástól felhaborodónak, hanem a rendőri közeg illetlen magaviseletének rovandó fel. Mert az olyan rendőr, aki hencegésével, munka közben a munkás kedélyét igaztja, nem érdemes arra, hogy az egyenruhát tovább viselje. Annak pedig, aki ez újdonságot kicifrázta, ajánlom, hogy ne okoskodják bele egyes polgárok és a rendőrök között felmerülő esetek nyilvánosságra hozása

*) E rovathban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

talával, mert az ilyen cífrázó védekezőnek olyanforma fizetés jár, a mit gyepmester szokott az *W e r t h e i m k a s s z á j* ában éjnek idején megengedett módon a dögterre hordatni.

Ha büfnyitót eset lesz a rendőrség panaszából: ki fog tudódni, hogy a hencgő és lézengő rendőr, avagy a polgári kötele-séget teljesítő és önértében megsértett iparosnak szolgáltatnak-e ott igazságot?

Ezt azért hozom köztudomásra, nehogy a rendőrség túlkapasokról ismert egyes tagjai, jogtalan beavatkozás és fenyegető feljelentésekkel riasztgathassák polgártársaimat. Szentes, 1894. szeptember 28-án.

Bodnár Lajos.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátyéfy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Értesítés.

Van szerencsém a t. cz. hölgykö-zönséget értesíteni, miszerint a **Kos-suth-utcában** (Bányai József utócai szomszédságában, Hariss-féleház egy

női kalap-szalont

nyitottam. Hol a legújabb divat sze-rint **női- és gyermek-kalapokat** a lehető legjutányosabb ár mellett áru-sítok el.

Átalakításokat is elfogadok és azo-kat az üzletben lévő szakértő kisasz-szonnyal, a legújabb divat szerint izlé-sesen készítek el.

Becses pártfogásukat kérve vagyok Szentesen, 1894. szept. 27.

teljes tisztelettel:

3—1

Lázár Hermin.

Jakó Mihályné
női kalap-termében az őszi és téli idényre a legújabb női kalapok megérkeztek.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Máhr Kázmér úr cukrászatát** a mai napon **átvettem**, — mely alkalommal kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

A n. é. közönség kész szolgálója: Szentesen, 1894. szept. 30.

Mészáros Gyula,
cukrász.

361|1894. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k. sz. mártóni kir. jbróság 1894. évi 10. polg. sz. végzése következtében, *dr. Wittmann Mór* ügyvéd által képviselt *Schle-singer M. Berthold* cég javára — *Hajdúská Katalin* ellen 120 frt s jár. erejéig fogana-tosított kiel. végrehajtás útján le- és felülfo-galt és 462 forintra becsült »bolti cikkek és egyebek«-ből álló ingóságok nyilvános árve-resen eladottnak.

Mely árverésnek a kun-szent-mártoni kir. jbróság 3849|1894. sz. végzése folytán 120 frt tőkekövetelés, ennek kamatai és az ösz-

szes bíróság már megállapított költségek ere-jéig *Csibakkán* leendő eszközésére 1894. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája ha-táridőül kitűztetik és ahhoz a venni szándéko-zók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kun-szent-mártonban, 1894. szept. hó 26.

BOZÓKY JÁNOS,
kir. jbrósági végrehajtó.

1829 szám. | t. k. 1894.

Árverési hird. kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy *Csongrád megye beteggyó ási alapja* végrehajthatónak *Kanász Nagy Imre* végrehajtást szenvedő elleni 7 frt 42 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvény-szék (a szentesi kir. járásbírósg) területén lévő, Szentes határában fekvő, a szentesi 3677. és 10283. sztjkvben A + 3977. és 4080. hrsz. a. foglalt ingatlanokból Kanász Nagy Imrét illető egyharmad részekre, úgy a szentesi 2375-469. és 8017. sz. tjkben A + 3976, 3978. és 4079. rsz. a. foglalt ingatlanokból ugyan-azt illető egyharmad s illetve a végreh. tör-vény 156. §-ánál fogva az egész ingatlanokra o. é. 299 frt 114 frt 163 frt 162 frt és 182 frtban az ezennel megállapított kikialtási ár-ban azonban az ugyanezen ingatlanokra a Kanász N. István és neje Bárány Juliánna ja-vára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti szolgalmi jog törlése nélkül az árverest elren-delte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi október hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor ezen tkvi hatóság épületében megtar-tandó nyilvános árverésen, a megállapított kikialtási áron alól is eladottnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-gatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ki LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-gáltatni.

Kelt Szentesen, 1894. évi júl. hó 13.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság.
GAÁL, kir. aljárásbiró.

Üzleti értesítés.

Alulírt tisztelettel értesítem Szen-tes város és vidéke nagyérdemű kö-zönségét, hogy a mai naptól kezdve a kősonak métermázsáját állandóan 11 frt 60 krjával szolgálom ki: s további kisebb vételeknél az eddigi árnál 2 és fél kgr. 1 kr, 5 klg. 2 kr, 10 klg. 4 kr 20 kgrnál 8 kr s így tovább, mennyiség szerinti engedménnyel adom — s midőn 15 évi szives pártfogá-sáért a nagyérdemű közönségnek hálás köszönetemet nyilvánítom:

Fentebbi értesítesem a közönség figyelmébe ajánlva maradtam Szentes, 1894. szept. hó 29.

tisztelettel:

Sarkady Nagy Ferenc,
kreskedő.

Németh Elek

I. t. 41. sz. háza, — melyben 4 szoba, 2 konyha, 2 éléskamra, továbbá 1 is-tálló, 2 ól s egy nyitott szin és egy berendezett szállóskert van — szabad kézből eladó. 3—1

Hirdetmény.

1000 résztvevőből egyenkint 100 frt befizetendő összeggel közös tőz-sdei spekulatók keresztilvitelére egy társaság állittatik össze.

Ily módon egy 100,000 frt-nyi tőke hozatik össze, melylyel a jelenlegi kedvező tőzsdéi helyzet-nél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsdéi áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótálláson kívül még 5%-kal kamatozik.

Alulírott bankház által keresztil-vitt operációkról a résztvevők, közvet-lenül a kivitel után egyidejűleg fog-nak értesítettetni, az elért nyereség pe-dig havonta elszámoltatik és kifizet-tetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapesten

Kis hid-útca 8. (alapítottatott 1865-ben) intézendők, melyhez 10 frt mellék-lendő, mely után az eredeti okmány 90 frt utánvétellel küldetik tel.

Kik ezen consortiumba, a részesé-dés csekély volta miatt, nem akarnak belépni saját nagyobb spekulációnak keresztilvitelére fentnevezett bankház-nál, külön számlát nyitathatnak ma-guknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortium szakszerűen keresz-tülvitt operációiból, saját javukra for-dítható tájékozást meüihetnek.

Cipész-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **cipész-üzletemet Szathmáry Lajos úr házában**, (1-ső tized 193. szám alatt) megnyitottam. Készítek új anyag-ból mérsékelt ártért divat- és izlés sze-rint, férfi-, női és gyermek-czipőket, fájós és érzékeny lábakra nagy gon-dot fordítok.

Készítményeimet gyorsan, pontos-an s t. megrendelőim kívánatára oly szabatossgal teljesítem, hogy e tekintetben bármely hasonló készítménnyel minden tekintetben kiállják a versenyt.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Szentes, 1894. szept. hó.

Teljes tisztelettel:

Lakos Sándor,
cipész.

3—1

RÉDLINGER LAJOS

műórás és ékszerész Szentesen, úri-útca, a »Szentes-vidéki takarékpénztár« épü-letében, tudatja a t. közönséggel, hogy az ünnepek miatt üzlete **hétfőn és ked-den zárva tartatik**. Egyúttal ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyel-mébe duktán fölszerelt **óra- és ékszer-áru-raktárát**, valamint óra- és arany-neműek javításával foglalkozó műhelyét.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen! Tökéletes fertőtlenítési Teljesen szagtalan!

ÖNMEKÖDŐ tözegszűrő-oloseettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetsző alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, lak-tanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság.

Iszapoló: Budapest, IV., Városház-tér 9. (Hagyabazár).

Fertőtlenítő- és szagtalanító tőzeggör. Tőzegalom! Mindennemű tőzeggártmány nagy raktára

Külföldesség: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Városház-tér 9. és elülvárosi vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel. Költségekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság. Az orsz. közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!!!

TÉGLAGYÁRI-GÉPEK (körkemencék)

legjobb rendszer szerint, valamint téglagyárak, chamotte-gyárak, agyagcső-gyárak, horony-fedél-cserép-gyárak, cement-gyárak, gipsz-gyárak teljes berendezését, épügy egyes gépeket szállít:

JÄGER LAJOS, KÖLN

EHRENFELDI TÉGLAGYÁR

magyarországi vezérügynöksége:

GEDEON és KONT, mérnökök

(ezelőtt GEDEON J. mérnök)

mérnöki irodája Budapesten, Váci-körút 68. Alkotmány-útea 31.

Körkemencék szabadalmazott szárító berendezéssel vannak ellátva. Legcsekélyebb tüzelőanyag fogyasztás. Csekély építési költségek. Igen egyszerű kezelés. Évi 300 ezer darab téglagyártásánál már igen jövedelmező. 3-3

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napilap.
 Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS** dr., orsz. képviselő.
REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezében van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.
 A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdai tudósításokat stb. stb.
 A Magyarország eddig is tanújelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségeért és önállóságáért, és szembenáll minden korrupcióval és közéletünket minden visszéléstől megüszítani törekszik.
 A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki hárkivel szemben.
 A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

SZERKESZTŐSÉG: VIII. ker., Fhg Sándor útca 2. szám.	Egész évre . . . 14 frt — kr. Félévre . . . 7 „ — „ Negyedévre . . . 3 „ 50 „ Egy hónapra . . . 1 „ 20 „	KIADÓHIVATAL: IV. ker., Rostely útca 2. szám.
--	---	--

Figyelmeztetés.

A Szentesi Hitelszövetkezetnek az alakítandó „Központi Takarékpénztár“ részvényeit jegyzett tagjai ezennel figyelmeztetnek, hogy az ezen részvények után befizetendő első részlet fizetési határideje a folyó év és hó 30-án lejár; miért is felhívattak, hogy jogaik fentartása végett a részletfizetést említtet határidőig teljesíteni el ne mulasszák.

Szentés, 1894. évi szept. 20-án.

A „Központi Takarékpénztár, szervező-bizottsága.

Tűzifa-eladás.

A szentesi kereskedelmi részvénytársaság a legolcsóbb árak mellett árusítja a Tiszán levő I. rendű tűzifáját eredeti méterölekbek. Megrendelések elfogadtnak a hivatalos helyiségben, Hariss-ház és Molnár Mihály csőznél a Tiszán. A fát kívánatra házhoz szállítjuk.

2-2

Első és legrégebbi stearin-gyertyák Ausztria-Magyarországon. — Csak rózsaszínű csomagolásban valódi.

Valódi MILLY Gyertyák.

Sarg F. A. fia és Társa

Iroda: BÉCSBEN, IV. Schwindgasse 7.

cs. és kir. udvari szállítók.

Árak szeptember 15-től csomagonként | á 500 gram 10 fillérrel | olcsóbb | á 500 gram 8 „

Húzás feltétlenül október 16-án.

Lembergi kiállítási SORSJEGYEK ára 1 forint.

FŐNYEREMÉNY 60.000 FORINT.

11 sorsjegyek 10 frt, 6 darab 5 frt 50 kr. Díjmentes és húzásjegyzékért 20 kr beküldendő.

Kapható: A leembergi orsz. kiállítási sorsjegy-irodájában Bécs, Bartenstein-útca 4.

LEGGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

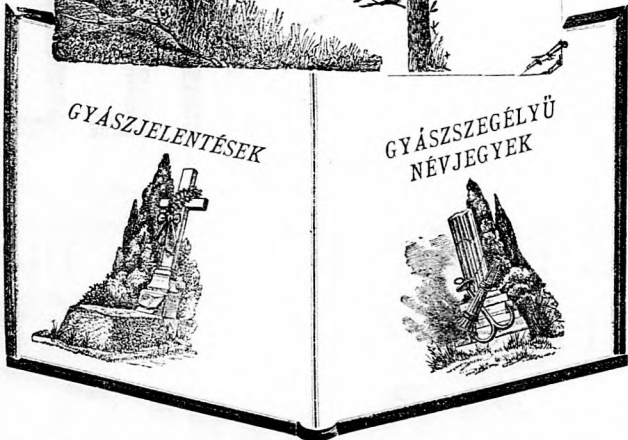
FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közösséges — 50 kottól
aranyszegélyű — 1 kottól
feljebb 100 darab

Kereskedői
Eggyezési kártyák
2. tábla kinnelben

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás
Diszmunkák
több színnyomásban is

R A K T Á R O N :
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ-
C Z E D U L Á K
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z E K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

